

Г.О.Горбатюк

Національний університет харчових технологій

І.В. Дем'яненко, к.е.н., доцент.

Національний університет харчових технологій

А.А.Горбатюк

Национальный университет пищевых технологий

И.В. Демьяненко, к.э.н., доцент.

Национальный университет пищевых технологий

A. A. Gorbatyuk

National University of Food Technologies

I.V. Demyanenko, Ph.D., Associate Professor

National University of Food Technologies

**ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ**

**ФОРМИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ АНТИКРИЗИСНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ПРЕДПРИЯТИЕМ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ**

FORMATION OF CRISIS MANAGEMENT OF THE FOOD INDUSTRY

Досліджено теоретичні аспекти антикризового управління. Установлено існуючі тенденції прояву та головні проблеми виникнення кризових явищ на підприємстві. Виявлено функції, мету й завдання сучасної ефективною системи антикризового управління на підприємствах.

***Ключові слова:** кризові явища, фінансова криза, антикризове управління, функції антикризового управління.*

Исследовано теоретические аспекты антикризисного управления. Установлено существующие тенденции проявления и главные проблемы возникновения кризисных явлений на предприятии. Вывявлено функции, цель

и задания современной эффективной системы антикризисного управления на предприятиях.

***Ключевые слова:** кризисне явлення, фінансовий кризис, антикризисное управление, функции антикризисного управления.*

The theoretical aspects of crisis management. Established the current trends and display the main problems of crisis phenomena in the enterprise. Discovered function, purpose and objectives of modern efficient crisis management in enterprises.

***Keywords:** crisis, financial crisis, crisis management, crisis management functions.*

Розвиток кризових явищ, з одного боку, і зацікавленість держави в максимальному збереженні підприємств, з іншого боку, обумовили виникнення і поширення нового для України, специфічного за своїми цілями і функціями виду управління – антикризового. Але на сьогодні поняття антикризового управління досить розпливчате і багатозначне. В одних випадках під ним розуміють управління підприємством в умовах загальної кризи економіки, в інших – управління підприємством, що потрапило в кризову ситуацію в результаті незадовільного менеджменту, у третьому випадку – управління підприємством на порозі банкрутства, у четвертому – у період банкрутства. Таким чином, проблема формування системи антикризового управління як окремого специфічного виду управління потребує конкретного пояснення. Чітке визначення кризового стану завжди викликало полеміку серед практиків і науковців, оскільки не кожна негативна ситуація в діяльності підприємств призводить до кризи.

Проблема побудови ефективної системи антикризового управління привертає увагу багатьох вітчизняних та зарубіжних економістів. Серед вітчизняних дослідників, роботи яких, присвячені вирішенню зазначеної проблеми доцільно відзначити таких, як Л.Лігоненко, І.Бланк, В.Василенко, А.Чернявський, О.Терещенко, А.Штангрет, Л.Ситник, О.Шапурова, О.Андрушко, О.Кузьмін, М.Колісник тощо.

З-поміж зарубіжних дослідників, заслуговують на увагу наукові праці Е.Альтмана, У.Бівера, К.Беєрмана, Л.Келлера, Е.Короткова, М.Міллера, Г.Спрінгейта, Т.Клебанової, С. Рамазанова та багатьох інших.

Кожен, хто займався дослідженням питання антикризового управління на підприємстві, створював власне визначення цього процесу. На мою думку, антикризове управління поєднує в собі сукупність заходів, спрямованих на досягнення чи відновлення платоспроможності, ліквідності, прибутковості і конкурентоспроможності підприємства і які здатні привести підприємство до фінансового оздоровлення, а також сукупність фінансових інструментів, що забезпечують стабільний розвиток підприємства, та «тверді» позиції на ринку.

Досить часто у фінансовій кризі опиняються не лише суб'єкти господарювання, життєвий цикл яких закінчується, а підприємства, які перебувають у «розквіті сил» і є лідерами у відповідній галузі. На підтвердження цієї тези можна навести відомі в усьому світі приклади з Alstom, Suez (Франція), Enron, WorldCom (США), Grundig (Німеччина), Parmalat (Італія), Swissair (Швейцарія), Юкос (Росія).

Я вважаю, що головними проблемами виникнення кризових явищ є недосконалий фінансовий менеджмент, в тому числі управління підприємством в умовах переходу на новий рівень економіки. Варто зауважити, що відбувається не просто поступовий еволюційний перехід до нового економічного укладу, а глобальна неоекономічна революція, обумовлена технологічними, фінансовими та екологічними змінами, переходом на новітні ринкомістки, високопродуктивні та гнучкі види виробництва. Ось чому до головних функцій антикризового управління я б віднесла – вчасне реагування та мобільність підприємства в процесі нестабільності економічної ситуації в країні та поступова глобалізація, що вимагає підвищення ефективності діяльності в усіх напрямках та конкурентоспроможності підприємства.

Визначення ефективності будь-якої діяльності вимагає, перш за все, чіткої ідентифікації її мети та завдань. Антикризовий менеджмент, як і будь-який інший вид управління, є успішним, якщо при його здійсненні орієнтуються не на досягнення тимчасових ефектів, а ставлять за мету формування стійкого позитивного положення підприємства на ринку. Тому основною метою антикризового управління є забезпечення стійкого розвитку підприємства у ресурсному, організаційному та фінансовому аспектах.